

שנינו במשנה: **ובמקום שסומכין שוחטין, ותכף לסמיכה שחיטה:**

ומקשינן: **מאי קאמר!**? כלומר, כיון שאמר "ותיכף לסמיכה שחיטה", כבר נדע שבהכרח יסמוך במקום שחיטה, ולמה לי "ובמקום שסומכין שוחטין"? (20)

ומשנינן: **הכי קאמר התנא: במקום שסומכין שוחטין, לפי שתיכף לסמיכה שחיטה.**

אלו שאינם סמיכה, ואם לא שאמר הכתוב "ידיו" לא הייתי יודע לפרשו בשתים. (17)

ואכתי קשה: **הרי בסמיכה נמי כתיב גבי משה שסמכו ליהושע** [במדבר כז כג]: **"ויסמוך את ידיו עליו, ויצוהו"**, ובה תיקשי: לכתוב "ידו" וממילא משמע שתים. (18)

ומשנינן: **סמיכה דבהמה בלבד קאמרי לפרש "ידו" בשתים, ולא בסמיכת משה ליהושע.** (19)

ראש הפר", "וסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל", ודרשו בו ידי כל יחיד ויחיד, והנה היא בשתי ידיו].

ב. במנחת חינוך [מצוה קטו ב"קומץ המנחה"] תמה על יונתן בן עוזיאל שתרגם ופירש בכמה מקומות שנוכרה סמיכה בלשון "ידו", דהיינו יד ימינו, והוא נגד משנה מפורשת!?

והעירו אחרונים: הנה לעיל [צב א] נחלקו רבי יהודה ורבי שמעון אם יש למנות את שעיר המשתלח בין שתי הסמיכות שבקרבנות הציבור, וטעמו של רבי שמעון שאינו מונה את סמיכתו של שעיר המשתלח נתבאר שם משום ש"אין סמיכה אלא בבעלים"; ובהערות שם הובא לפרש, דממילא משמע שדין סמיכה זו אינה מדין סמיכת הקרבנות, ואפשר שאף אינו קרבן כלל.

ולפי זה יש לומר, דלרבי שמעון אין ללמוד מסמיכת שעיר המשתלח משום שאין זו סמיכה דקרבנות, ובסמיכה דקרבנות לא קאמרי; ואפשר, שהתנא יונתן בן עוזיאל כרבי שמעון סבירא ליה, ולכן פירש "ידו" כפשוטו, דהיינו יד אחת.

20. נתבאר על פי רש"י מכתב יד. ובפירוש המיוחס לרש"י פירש: לפי

17. ביאר בשפת אמת: נראה, דרבי אלעזר מעצמו נמי חידש האי דרשה, שאם לא כן בודאי היה אומר בשם אומריו, ומכל מקום איקפד עליו ריש לקיש; ולכן הקשה לו והראה לו: אף על גב שגם הוא דרש כן, מכל מקום הוא לא נתכוין לדרוש דוקא ידו דסמיכה, וריש לקיש נתכוין שפיר, ואם כן הוה ליה לומר בשם אומריו.

18. ניש להעיר: אדרבה לכאורה משמע משם כדברי ריש לקיש, שהרי הקב"ה אמר לו [פסוק יח]: "וסמכת את ירך עליו", ואילו משה סמך את שתי ידיו עליו; ומיהו רש"י ביאר בחומש שם, שעשאו ככלי מלא וגדוש ומלאו חכמתו בעין יפה; אך מכל מקום מאי מקשה הגמרא: הרי כדי להשמיענו שהאציל על יהושע יותר ממה שנצטוה, הצרך הכתוב לשנות בלשוננו].

19. א. ניש לעיין: הרי מצינו כמה פעמים בסמיכת הקרבנות לשון "ידיהם", כמו: "וסמכו זקני העדה את ידיהם", ומשמע לכאורה שתי ידיים של אנשים רבים, כי יד אחת של אנשים רבים נכתבת "ידם".

וראה ברמב"ן על התורה תחילת פרשת ויקרא על הפסוק "וסמך ידו", שכתב: בשתי ידיו, כי מצאנו "וסמך אהרן ובניו את ידיהם על